

«Останні мазанки Харкова»: ностальгія за справжнім

#2 от 14.02.2014

Етнографічний музей «Слобожанські скарби» ім. Г. Хоткевича НТУ «ХПІ» у вересні 2012 р. оголосив новий міський краєзнавчий конкурс студентських художньо-дослідницьких робіт – «Останні мазанки Харкова». Першими на нього відгукнулися студенти ХПІ, яким курс історії української культури читав директор цього музею, доцент Михайло Михайлович Красиков. Мета конкурсу, як її бачив організатор, що є також директором Харківської філії Українського етнологічного центру Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України, – зафіксувати залишки зразків традиційної архітектури у межах сучасного мегаполісу. Треба було зробити фотографії або малюнки, обміри та дізнатися про історію хати. У травні 2013 року були підведені підсумки конкурсу, за результатами якого влаштовані виставки у Харківському художньому музеї, Пархомівському художньому музеї ім. П.Ф. Луньова, Будинку актора ім. О. Сердюка. А згодом виставка помандрує по різних інституціях Харкова – завітає до архітектурного факультету Харківського національного університету будівництва та архітектури, до Центральної наукової бібліотеки ХНУ ім. В.Н. Каразіна, Областної бібліотеки для дітей та юнацтва й до інших закладів освіти та культури. Ідея конкурсу, за словами Михайла Красикова, виникла не випадково. У 2011 р. за його науковою редакцією вийшов величезний том (600 стор.) праць Стефана Андрійовича Таранушенка «Наукова спадщина. Харківський період. Дослідження 1918–1932 рр.», де вперше з поодиноких екземплярів, що дивом залишилися, були перевидані монографії та статті видатного мистецтвознавця, зокрема й розвідки «Хата по Єлисаветинському пр. під ч. 35 в Харькові» (1921 р.) та «Старі хати Харькова» (1922 р.) – з чудовими фотографіями та кресленнями. На жаль, жодна з цих хат до наших часів не дожила. А у 2008 р. музей провів серед студентів ХПІ краєзнавчий конкурс «Місто, яке ми втрачаємо» – про долю будинків, кинутих напризволяще; у наступні роки пройшло 4 міських конкурси художньо-дослідницьких робіт «Харківські дворики». Отже, прагнення зберегти для нащадків візуальний образ старого українського міста, який ще остаточно не зтерся бодай на Іванівці, Новоселівці,

Холодній Горі, Лисій Горі та деяких інших колишніх приміських слободах, і викликало конкурс «Останні мазанки Харкова».

Звісно, ці хатки у більшості непрезентабельні і не такі вже й давні, однак вони зводилися за тими ж будівельними принципами, що й красуні, яких увічнили І. Рєпін, С. Васильківський, П. Левченко та інші визначні художники, і деякі з них просто вражають гармонією пропорцій.

У виставці взяли участь студенти НТУ «ХПІ» (ФТ факультет), Харківської державної академії дизайну та мистецтв, Харківського художнього училища, Академії культури, учні Художньої школи ім. І. Ю. Рєпіна, а також досвідчені художники Л. Золотарьов, О. Шеховцов, Г.

Кавтарадзе, А. та Г. Хміль, Х. Думбур, Ю. Чорнуха, С. Радіонов, архітектор Д. Вітченко, журналіст І. Можейко та ін.

Експозиція дає візуальний образ старого, доіндустріального Харкова, виразно вимальовуючи його українське обличчя.

-13 23 .. - .

Як відзначає М. Красиков, виставка змогла відбутися лише за підтримки низки організацій, і у першу чергу – Профспілкового комітету студентів НТУ «ХПІ» та його голови Андрія Олеговича Нагорного. Також щирі слова вдячності висловлює керівник проекту Науково-технічної бібліотеці (зокрема директору Ларисі Петрівні Семененко та зав. масовим відділом Лідії Петрівні Бондаренко). Бібліотека, до речі, приймає вже третю виставку музею «Слобожанські скарби» і взагалі сприяє просвітницькій роботі у галузі краєзнавства.

Сьогодні виставку можна оглянути і в нашому університеті – у читальній залі НТБ (Головний аудиторний корпус, ауд. 218) і в Харківському літературному музеї (вул. Фрунзе, 6), де вона наповнилася суттєвим культурологічним та історичним змістом і експонується вкупі з музейними раритетами. Назва виставки у Літмузеї відбиває сутність проекту: «Харківські хати-мазанки: освідчення у коханні».

Виставки можна оглянути самостійно, а можна домовитись про екскурсії за тел. 755-59-37, 067-91-014-91. А в читальній залі кафедри етики, естетики та історії культури можна оглянути виставку «Харківські дворики: зустрічі та розставання» (ауд. 702 У-1).